

WORKSHOP – MŰHELY

John Peck¹

A fényhozóhoz
(*To the Lampbearer*)

Igyekszem virrasztást tartani.
De learatatlan füvek zamata
terjeng előttem, szavanna
húzódik törzsemen túl.

Sorjában meg fogom tartani,
bizton tudván, hogy feszes rendje
alakíthatónak bizonyul az ívhegesztésben, még egy
örködés az éjszakában.

A parti ór háza úgy
jött velem, akár egy bő kabát;
ánizskapor, turbolya és a viaszos fittónia
hullámtörései a dombokon.

Ám amikor levegő lüktet
be az ajtórésen, még mindig odaugrom
bátorítatlan és makacs elevenséggel,
hogyan köszöntsem jöttödet.

Nápoly felé
(*Towards Naples*)

Szélfújta lámpaernyő csapkodása, mégsem,
ágyam a nappali vonat, suhángok ébresztenek,
kotorják a nyirkos üveget,

perelnek határt és törvényt, aztán parasztok,
zöld földjeik barázdái mentén
felegyenesednek,

és az évszázados kőbe vésett
mottó az elme tükrében,
Nem akárbogy, hanem diadallal –

nem törölték el sem terhük, sem elszigeteltségük,
mégsem megaláztak, igazságuk zsúfolatlan
kapujában, én mégis

átkelhetek iparkodásukon, amit sosem
teszek magamévá, látom az igás nyűgöt
és a kitárult világot.

Első dolgok
(*First Things*)

Erők, megfosztottan,
visszaszerzik vést túlélte elsőszülöttségi joguk!

Amit keresek, annak eredete
nem a csúcson van, sem völgyfolyók nem mossák.

Keveredik a Tibetből menekültek
pandzsábi táborlakóival, helyet foglal ott,

ahol lámák tanulmányozzák
a hold fogyatkozásait világoskék földgömbjükkel,
maradnak óra után is zseblámpáikkal és ceruzáikkal, vihognak,
és árnyakkal borítják be a kontinenseket.

¹ John Peck (1941): amerikai költő, jungiánus pszichológus, fordító. Költészetére elsősorban Ezra Pound és Yvor Winters hatottak, utóbbinak tanítványa volt a Stanford Egyetemen. Első verseskötete 1972-ben jelent meg. Erősen intellektuális igényű, hermetikus lírikus, közeli rokona például Yeats, Rilke, Mandelstam. Versei Fülöp József fordításában megjelentek irodalmi lapokban (Napút, Forrás, Tiszatáj) és az Orpheus Noster 2016/3-as számában.

Azután távoznak. A sarokban marad, észrevétlen,
megörökli az asztalok fenyőillatát és a verejtékszagot
meg a szél hangját a hágókból,
és álomba fordul nyitott szemekkel.

Parabola törött keretben
(*Parable with Broken Frame*)

Öreg építész ül rendetlen asztalánál
egész reggel, szemeit az óceánra függeszti,
mereszi esthosszat a dolgozószoba ablakánál,
mozdulatlan, bár kezei éveket építenek újjá.

Metsző szorosok mentén a sziklaélú partig
szélmosta flitteraranyak,
és a hullámok puhán nyaldosó ajkain
kicsiny csónakok érkeznek, indulnak el.

A pap meg a halottöltöttetű kezdenek felmászni házához,
üres bárkájuk tajtékot rágszál.
A vőlegény és tanúja a szigetek felé kormányoznak,
csilingelő zene bomlik ki sodorvizükkel.

Egy utolsó kő kerül helyére, végső téglá,
a menyasszony beletemeti arcát hullámzó kezeibe,
a fekete kettős az ajtóig kaptat és belép.
Mindez én voltam, semmi nem köt engem.

Vestigium pedis
(*Vestigium pedis*)

Amint az eső a tó tükrét éri,
lehúti, meleg fodrozódás nyomai követik,
és sötétes, élénk ár éled,
úgy ragyognak tisztán egy napon,
pettyek a bőrön át, foltos nyomok,
várva, hogy lobogtassák őket
a hólyagos vizet sodró szellőkészek.

Az a nap mutatja a lábnyomot, a nyomdokot:
feltárva az oltalmazott mintázat kincsét.
Én mégis követtem e partot,
megtalálván ugyanazt a hordalékot, játéklapátot,
cigarettdobozt meg a merész kőhalmokat,
egy királyhalász gubbasztott sima szikláján,
kibontakozik a záporon át, verdesi
a túlpártot fekete fejbúbjával,
hogy tükör fordultával villan fel előttem:
minden tudományok tudománya, nem felcserélni
a múlt hasonlóságát az éledő valóval.

Conductus Albinus
(*Conductus Albinus*)

És Jerikóba érkezének. Amikor Jerikót elhagyta...
Bellelay, monostor alacsony hegyek lábánál, ahol
ma tébolyultakat szállásolnak el nevében ama
menedékágnak, a klinének, nyikorgó nyugvást-hozónak.
Megérkezni Bellelay-ba ködös-borús időben,
délnyugatról közelítvén: meglátni a határtalanul
tág parkot, ahol a fenyőket nem rendezték sorokba,
ritkán csoportosulnak ligetekben, messzire kószálhatnak, ez az eltérés
máris kiölti fehér nyelvét. Kapuk nélküli park az
apátság felé, mely elreteszeli karzatát, misét itt
nem énekelnek, bár a harangok elütik az órákat. *Ne vígy
engem kísértésbe. Hadd láthassam meg a Te Orcádat
szörnyű kínok nélkül. Találj menedéket Isten elől Istenben.*

Palermo, túltéve Párizson, a Teatro Massimo
hétgalériás kavernái, melyek Carusót ringatták.
A padló piros karosszékkel pontozott, némelyik felborult,
a színpad hálós háttere kész fellüktetni, akár egy mikroba
mitóziisa, délibáb-képek zúgó replikációival,
elakadva szembenéznek egymással. Alul énektanár vegyes
gyerekkarral, szemüvege lecsúszott könyvelő-orrán,
egyszerű énekekre okítja őket, a legnehezebb dolgok dallamvitelére
fültől torokig
vétés nélkül. Belépés a kertbe, szélről.
Megidézhetik és szólíthatják Őt, de

állhatatosan vissza is tartják: a szív fenőköve.
E hely az ígéretére való készülődés otthonává válik,
hordozója a hordozatlannak, lerontott hídfő.

Amikor elérkezik, ne várd, hogy a nyelvek magukban tartják.
Szkarabeusz suttog a Fáraónak, Szókratész szónokol
az ifjú Platónnak, Jézus inti a tizenkettőt.
Amikor elérkezik, nem kell már neked felgördülő függöny
meg az ünnepi fények. Nem leszel még csak
tanúja sem. Ő lesz a te tanúd, és nem ítélkezik.
Fenyők a ködben őrszemeik, a kóristák uniszónóra törekednek,
az énektanár kitágítja kicsiny szívükben
a távlat kamráit, lankák övezik az utat lefelé,
oltalmazzák a gerincet, a párkányok egymást keresztezik. Üdvözlégy, Kedves.

Fülöp József fordításai

RECENZÍÓK

HORVÁTH EMŐKE

**Thomas Tunstall Allcock: *Thomas C. Mann. President Johnson, the Cold War, and the Restructuring of Latin American Foreign Policy.*
Lexington, University Press of Kentucky, 2018. 295 pp.**

Thomas Tunstall Allcock egy kevésbé kutatott, de annál érdekesebb témát, Lyndon Johnson amerikai elnök Latin-Amerika-politikáját állítja kötete középpontjába, és teszi elemzés tárgyává Thomas C. Mann külügyi államtitkár személyén keresztül. Ez figyelemre méltó témaválasztás, mivel Johnson külpolitikájából mindenekelőtt

Vietnám kérdése került legtöbbször a kutatás fókuszába, a Latin-Amerika felé irányuló politikai tevékenységének részletes, levéltári kutatásokon alapuló összegzése még váratott magára. Jelen kötet azonban pótolja ezt a hiányt. A szerző a bevezetőben emellett foglal állást, hogy az Amerikai Egyesült Államoknak az 1960-as években Latin-Amerika irányába folytatott politikájának egyes aspektusait érintő értékeléseket felül kell vizsgálni

1. kép. Johnson és Mann

mind Thomas C. Mann szerepének, mind Lyndon Johnson politikájának, illetve Johnson elnöki adminisztrációjának a latin-amerikai fejlődésre vonatkozó elképzelései tekintetében. Allcock könyve az említett kérdések újraértelmezésére vállalkozik.

A bevezetést követően a könyv szerkezetileg öt fejezetre tagozódik. Az első rész a latin-amerikai gazdasági helyzetet vizsgálja a kereskedelem és a segélyek kérdésének szempontjából az 1950-es és 1960-as években, továbbá Thomas C. Mann korábbi külpolitikai karrierjét vázolja fel.

A következő egységben a Kennedytől Johnsonig terjedő időszakon belül a szerző két kérdéskörre koncentrálna: egyrészt előtérbe kerülnek John F. Kennedy elnökségének gazdasági aspektusai az *Alliance For Progress* (Szövetség a Haladásért) program elemzésén keresztül; másrészt Lyndon Johnson és a Fehér Ház viszonyának a kérdése, a „harvardosok”, azaz a Harvardon végzett Kennedy-tanácsadók, szakértők és az alelnök, különös pedig Johnson és Robert Kennedy kapcsolata. Elnökségének kezdeti időszakában talán éppen az volt a legvonzóbb Thomas C. Mannban Johnson számára, hogy mindketten texasi lévén, a közöttük kibontakozó megértés és együttműködés súrlódásmentesebb volt. Ezentúl nyilván az is mellette szólt, hogy a kormányzati hivatalnokok körében ő volt az, aki a legnagyobb tapasztalattal ren-